

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

14. tripartita. 1. pars ostendit, quod preces justiorum sint dignæ. 2. quod preces persistentium in affectu peccati sint indignæ. 3. quod preces desiderantium à peccato exire, sint acceptæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

Epist. sua. ram eius. Hec omnia viros & mulieres in fœdas libidines præcipitabat. Quocirca Iudas Apostolus ait: Sicut Sodoma & Gomorra, & finitima civitates exornatae & abentes post carnem alteram facta sunt exemplam, ignis æterni penam sustinentes. Certè subita eos flamma corripuisse & oblitescibile videtur, sine sensu, aut spacio poenitentia. In diluvio autem, quia sensum & lenè increvit, videtur locus poenitentia nonnullis datus.

Sub vana spe miseri. vana spe misericordie divia de die in diem diserte debere poenitentiam. Clamat enim Sapiens: Ne dicas miseria Domini magna est: multi adinis peccatorum meorum miserabitur. Misericordia & ira ab illo cito proxima sunt, & in peccatores respicit ira illius. Conqueritur quoque Dominus: Super dorsum meum fabricaverunt peccatores, & prolongaverunt iniquitatem suam. Quasi diceret: Sub spe misericordie meæ adicerunt peccata peccatis, quasi fabricantes super humeros meos, & dicentes, misericordiam meam facis formam ad sustinendum peccata eorum, si que pravam vitam suam prolongarunt. Sed attendant hi quod sequitur: Dominus iustus concidet cervicem peccatorum. In mediis eos peccatis conteret, & flammis devorabit æternis, ut ostendat hanc non esse spem, sed præsumptionem fallacem, & sibi iniuriosam. Quare onus oneri adijciunt, quod portare non possunt, cum de illo demere deberent, us ostensum quondam fuit B. Arsenio: Quare peccata peccatis accumulant, debita debitis, cum ea dissolvere necesse foret, nisi ut tandem onere prægravati & ære, in infernum ruant debito æterno obnoxii.]

Salus Latronis non fuit sine difficultate. Porro, ne abutantur ad noxiam libertatem hoc exemplo Latronis, advertere debent non fuisse sine difficultate eius salutem. Ut enim indicaret Dominus difficultatem, speciem quandam juramenti præmittit, dum dicit, Amen dico tibi. Quasi dicat: Rem difficilem sum diciturus, eam tamen confirmo clausula iurandi. Vt etiam advertant illud pronomen. Tibi. Quasi diceret: Singulare hoc beneficium, quod non omnibus erit pervium, Tibi singulariter est concessum. Denique ponderet illud, Hodie. Hoc est idem ac si diceret: Tibi hoc conceditur in die Passionis meæ, quando opus redemptionis consummatur. Tibi id conceditur hodie, quando fontes divinæ Clementiæ aperuntur, quando thesauri totius misericordie effunduntur: convenit enim hoc ipso die passionis efficaciam & redemptionis gratiam propalari. Denique hoc tibi conceditur hodie, quia iubilæi universalis dies est, quo omnes debitis obnoxii liberantur. In hoc quoque die Paradisum ingrediatis, quia dies est quo flammæ gladius cruore meo extinctus est, & amicus: Regnum possidebis cælorum, quia dies est quo à me expugnatum est armis triumphalibus passionis. Throni confors eris, quia tu crucis confors fuisti, à qua thronus & regnum meum inchoavit.

Vitis floriger.

Certè dicere debemus, quod Digitus Dei hic specialiter fuerit operatus, & quod mutatio ista, mutatio fuerit dextere excessi. Rari sunt qui in fine perfectè poenitent, quia serè solent mori homines uti vixerunt. Et merito dixit S. Augustinus: Hac animadversione percussit peccator ut moriens oblitescatur sui, qui vivens oblitus est Dei. Conteritur frequentius tales repentina Dei ira conteri sine conversione & remissione, ita ut de ipsis verificetur illud Isaia: Erit velut interruptio cadens in muro excessu, quia subito dum non speratur, venit conteritio eius, sicut conteritur lagena figuli, & non invenietur de fragmentis restia, in qua portetur igniculus de incendio, aut hauriatur parum aquæ de fovea. Perferverant in peccato sub perverfa spe misericordie, ita subito quandoque conteritur morte improvisa, ut nec sit ei tempus, quo compunctionis scintillam possit ostendere, aut de puteo divinæ gratiæ vel guttam haurire. Ideo attendendum est omnibus illud: Ne tarda veni converti ad Dominum, ne differas de die in diem, subito enim venit vindicta eius, & disperdet te. Hoc alibi variis exemplis declaravimus, quæ non est necesse hic repetere. V. Candelab. tr. 3. lect. 5. Hort. Past. tom. 2. tract. 1. lect. 9.

Rari in fine poenitent. Aug. ser. 3. de inno-centibus. Isa. 30.

Ecc. 3.

Concludo igitur & dico: Domine Jesu Christe respicere nos digneris oculis misericordie, quibus respexisti Magdalenam in convivio, Petrum in atrio, Latronem pendentem in patibulo. Largire, quæ sumus nobis solidam spem & poenitentiam, ut cum Magdala verè fleamus, cum Petro sincero amore te diligamus, cum Latrone in sæcula sæculorum te videamus, & misericordias tuas cum his omnibus in æternum decantare valeamus.

Preces meae non sunt dignae, Sed tu bonus fac benigne, Ne perenni cremer igne.

UT intelligatur, quomodo preces nostræ congruè esse valeant ad obtinendum quod petunt, notandum est ex sententia Theologorum, duplex est meritum: unum vocat de condigno, quia esse alterum de congruo. Meritum de condigno est, cui ex proportione quadam & condignitate operis, simul cum Dei promissione, præmium debetur & remuneratio. Meritum de congruo, est opus quod ex quadam decencia & congruitate acceptatur à Deo, & remuneratur. Prior remuneratio quasi ex debito est, tum ob condignitatem operis, tum propter obligationem promissionis. Posterior ex decencia est, tum ob congruitatem operis, tum ob benignitatem acceptantis. Itaque queritur an orationes & preces nostræ dignæ sint & meritoria de condigno, an verò solum de congruo, pro resolutione.

Preces nostrae an sint meritoriae de condigno, an de congruo.

¶¶¶

Dicam.

Resp. 1.

dicendum primo, orationes & preces iustorum, sive eorum qui in Dei gratia existunt, meritorias esse de condigno, tum augmenti gratiæ, tum etiam vitæ æternæ. Ratio est, tum quia habeat proportionem ac condignitatem ex parte operis, tum quia habent promissionem ex parte Dei acceptantis. Omnibus enim bonis operibus iustorum gratiam Deus promittit & gloriam, tamquam remunerationem & coronam. Et hæc vocatur *Corona iustitia*: hoc est, quam iuste merentur, & quæ per justam iudicis sententiam eis reddenda est, si in iustitia usque in finem perseveraverint. Nam *Coronam vitæ repræsentat Deus diligentiibus se*, Orationes autem iustorum, adus sunt non solum fidei & Religionis erga Deum, sed etiam charitatis & dilectionis erga eum: ergo eis debetur gratia & corona; gratiæ augmentum in hac vita, coronam vitæ in altera. Sicut igitur aliis operibus virtutum, tamquam pretio condigno, emittitur regnum cælorum, Martyrio, penitentia, elemosina, & in pauperes misericordia, ita quoque orationibus & precibus, quibus pietatem & Religionem erga Deum proficemur, & illi nos consecramus.

Diversimode regnum cælorum emittitur volunt Deus. Matth. 10.

Voluit Deus regnum suum emitti à quibusdam sanguine ut lucefecit in Martyribus. Voluit ab aliis emitti penitentia longa & austeritate, ut constat Anachoretis, & variis Religiosis. Voluit à divitibus emitti elemosina & largitione: *qui dederit in nomine meo calicem aque frigide, non carebit mercede*, inquit ipse. Voluit tandem ab omnibus emitti, saltem oratione & petitione. Hæc est enim ejus promissio omnes concernens: *si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis* Petite ut gaudium vestrum sit plenum. Quod est gaudium plenum, inquit S. Augustinus cum Beda & Ruperto, nisi regni cælestis gaudium? Gaudium huius mundi vacuum est & inane, ideoque nec petendum est, nec illud quoque promittitur. Gaudium futuræ vitæ plenum est, quia gaudium est consummatum, nihil fellis habens aut amaritudinis, nihil luctus aut meroris; ad illud vota nostra vult contendere. Quod si filii permaneamus, illud promittit vel petentibus dare tandem in patria. Super addit autem & gaudium semiplenum in via, quod consistit in pace & gaudio bonæ conscientiæ, per Spiritus Sancti dona, & per augmentum gratiæ; quod etiam orantibus datur, dum interim eis gloria reservatur.

Instantia.

Dices: Si iustis orantibus gratia augetur, & gloria reservatur, id non est ex debito, sive ob meritum illis condigno: sed sicut est merè gratuita promissio illis, ita & gratuita omnino donatio & remuneratio ex parte Dei: quia ex parte orantis & orationis non reperitur condignitas ad tantum præmium, ut censetur ex debito illud reddere.

Resp.

condignitatem orationis iustorum considerandam esse primò ex parte status gratiæ & filiationis divinæ, à qua sortiuntur sub-

limem dignitatem preces nostræ, & proportionem ad gloriam cælestem promissam, quatenus scilicet sunt orationes & preces hominis elevati ad statum Deificum, ut docent Theologum S. Thoma Aquinate. Proveniunt enim à Spiritu s. g. 140. Sancto per gratiam inhabitante, ab illiusque motione & directione deificatur. Quapropter Spiritus Sanctus dicitur postulare in iustis gentibus Rom. 1. inenarrabilibus. Quid non ergo impetret de condigno ille Spiritus in nobis orans, vel nos per ipsum orantes.

Ulterius, consideranda est oratio iustorum, tamquam inaccessis meritis Christi, & ab illis valorem habens, quia virtute eius influente, à meritis eius vivis procedit; & sic censetur tamquam ab ipso procedens, sicque condignitatem habet ad gloriam. Quid non enim mereat de condigno Christus, sive in se, sive in nobis orans, vel nos in ipso, & per ipsum; Audi S. Augustinum præfat. in Psal. 8. *Orat pro nobis, orat in nobis, & oratur à nobis. Per sacerdos nos, orat pro nobis. Orat in nobis, ut caput nostrum. Oratur à nobis, ut Deus. Oramus ad illum, per illum, in illo; & dicimus cum illo, & dicimus nobiscum.* Propterea etiam Ecclesia docet nos omnem nostram orationem concludere, *per Dominum nostrum Iesum Christum.* Sic ergo assumimus eius merita, tamquam nostra, ut cooperiamus iudicium nostram, & induamur dignitate eius quam Patri repræsentamus, simul cum pacto quod cum ipso; ac nobiscum, nos per ipsum exaudiendi, ac tandem gloriæ coronam retribuendi, eius meritis & sanguine nobis empram, pretio certè pleno & condigno.

Quod igitur hic canitur: *Preces meæ non sunt preces dignæ*; vel intelligendum est in persona peccatoris id dici, qui cum toris Deum ingratus offenderit, & infernum promeruerit, ignem que æternum, non meretur à Deo audiri, nisi interveniente summa eius bonitate & benignitate, ut statim dicemus latius. Vel intelligi potest de orationibus & precibus nostris, quatenus à nobis sunt, quia multis frequenter scateat in imperfectionibus, & multis commiscetur distractionibus, aride sunt & languentes, frigida & steriles, aut super terram repentes, & quandoque etiam impura, & aspersa fumo propriamoris, aut vanitatis. Ideo & suas preces iusti quoque ex humilitate dicunt non esse dignas, quæ in conspectu Dei appareant, tot imperfectionibus mixtæ: maximè cum & ipsi sibi timeant, nescientes an amore, an odio sint digni; an opera ipsorum Deo placita sint, & orationes. Propterea dicebat Iob humilians se cum omni iusticia sua, *Cum invocarem exaudiverit me, Iob. 35. non credo quod audiverit vocem meam.* Hoc est; quamvis me deprecantem audiat, non tamen oratio in precibus meis multum tribuo, nec me nisi ex di- stantiam præ- vina eius misericordia auditum puro. Alioqui o- fessis mod- ratio iustorum, quatenus est à Spiritu Sancti motu- tione & directione, debitis vestra circumstantiis digna- mul.

multimodis digna censerit debet. Audi particulari-
ter.

1. Nonne digna est, quæ penetrat cælos, & in conspectu Dei se sistit, nec revertitur vacuum? *Oratio humilissimi se penetrabit nubes, & non discedet, donec Altissimi aspiciat. Eccli. 35.*
 2. Nonne digna est, tamquam Regina ingredi coram Rege, neminem satellitum aditum prohibente? Digna plane, quæ admittitur ad osculum *Virgæ aureæ*, & quæ subleuatur ad thronum, brachii regii subsidio. Digna quoque impetrare, non solum dimidium regni, sed illius plenum omnino confortium. *Esther. 5. & 7.*
 3. Nonne digna est, quasi *Virgula sumi ex aromatis myrrhe & thuris*, ascendere in odorem suauitatis coram Domino? *Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Pl. 140. Si. Apoc. 5. Phiale plene odoramentorum sunt orationes Sanctorum.*
 4. Nonne digna est, quandoquidem sit *Clavis aurea cæli*, quæ omnes regii thesauri aperitur, & in indigos profunduntur copiosissime? Hinc dixit S. Augustinus: *Oratio iusti clavis est cæli, ascendit precatio, & descendit Dei miseratio.*
 5. Nonne digna est, cum sit *Aque dulcis exiens de Paradiso*, ut riget hortum plantationum Domini rore sapientie & gratiæ? Figura fuit in *Elia*, oratione sua imbres de cælo deducente copiosissime.
 6. Nonne digna est, quæ imperat Cælo & Soli, faciens totam machinam orbium cælestium stare? *Ios. 10. vel etiam ipsum Solem retrocedere?*
 7. Nonne digna est, quæ imperat mari & ventis, ut hominibus unda sit *lamulatrix*, instar solidi elementi? *Domine iube me ad te venire super aquas.* Aut ut instar muri stet ad dextris & sinistris, quod fecit oratio *Moyli? Exod. 14.*
- Exemplum* Sic S. *Winalocus Abbas*, cum vitam piam duceret in quadam insula cum undecim discipulis, locusque non foret congruus, tum ob tempestates, tum ob sterilitatem, oravit Deum, ut aptiorem ostenderet; cumque exaudiret Dominus, locum indicavit ultra mare. Sed cum nauis deesset, magna fide rursus oravit. Deinde ad Fratres ait: *Confortamini in fide, sicut me uideritis facere, facite. Singuli sequentis fratris manum apprehendite, & vestigis inuestite.* Tunc invocans nomen Domini, pastorali virga mare percussit, & renovante Deo antiquum maris rubri miraculum, illud se peruium dedit ingredientibus. Sic confertis manibus, ipso in fonte gradiente, per siccum transiit, aquis hinc inde pro muro stantibus; cantabantque Hymnum trium puerorum. Ita apud *Surium 3. Maii.*
8. Nonne digna est, oratio iusti, quæ imperat igni? Patet in *Elia* ignem de cælo deducente, sive pro ultione super quinquaginta milites; sive pro sacrificii immolatione. Elucescit & idipsum in igne *Babylonii camini*, cui trium puerorum oratio imperat, & vim eripit.

9. Nonne digna est, quæ imperat feris? Patet in *Daniele* concludente per orationem ora *Dan. 6.* & in *Elizæo* urfos è *Sylvis* euocante, ad *14. puerorum sibi improbè illudentium preemptionem.* *4. Reg. 2.*

10. Nonne digna est, quæ caput detrucat *Holofernis*, & liberat pios ab obsidione & captiuitate, confusionemque facit in domo *Nabuchodonozoris*; hoc est, *Dæmonum Principis*? Hæc fecit oratio *Iudith*; in tyro eorum quæ oratio præstat contra hostes spirituales & tartareos.

Denique, tanta est dignitas orationis iustorum, ut non solum illis proliat, sed etiam aliis mereatur impetrare quod petit; quòd si non per meritum de condigno, saltem de congruo. Sic ad *Iob* mittuntur amici, ut illis promeretur remissionem peccati. Sic *Noe* in diluuium promeretur sua oratione promissum Dei de non ultrà immittendo cataclysmo. Sic *Daniel* promeretur libertatem à captiuitate *Babylonica*. Sic *Stephanus* orans meretur conversionem *Pauli*, & quem habuit in terra persecutorem, foretur in cælo confortem. Sic & *Monica* meretur *Augustini* conversionem. Sic denique *S. Catharina Senensis* sua oratione & precibus effecit, ut duo *Iaceros blasphemæ* & obstinati resipiscerent, cum ad supplicium ducerentur; viditque animas eorum à flammis liberatas cælum miro cum decore & gaudio conscendere. Poterat iraque utique eorum dicere: *Preces meæ non sunt dignæ, sed tu bonus fac benignus, ne perueni oremur igne.* Fecit hoc Dominus bonus & benignus per preces dignas famulæ suæ, ut ostenderet quàm verum sit illud. *Multum ualet deprecatio iusti assidua.*

Dicendum secundo, illorum preces nulla ratione dignas esse, qui in peccatis permanent **PARS II.** obstinati, ideoque nullo modo mereri ut exaudi. *Preces perueniunt à Deo.* Ratio est, quia cum hi agant in statu *stentium* inimicitie Dei, & de facto illi rebelles permaneant, non sunt digni qui cum alloquantur; nec digni sunt nisi *repulsa & vindicta.* Quocirca eis dicit Dominus, *cum extenderit manus vestras, avertam oculos meos à vobis: & cum multiplicaveritis *Isa. 1.* orationem, non exaudiam.* Rationem subiicit: *Manus vestrae plene sunt sanguine.* Hoc est, plene sunt sceleribus & flagitiis. Per sanguinem namque in Scriptura peccatum intelligitur, quod foedum est velut sanguis menstruatæ, & caput, pedes, manus, cor, animamque totam virulente contaminat, id est, intentionem, affectum, opera, & desideria omnia in homine pervertit & polluit, ita ut in illo omnia displiceant & fœdeant coram Deo. Quare ibidem addit, quòd eorum sacrificium, incensum, holocaustum, sibi sit abominatio, quòdque oderit eorum festa & sabbata: quia hæc omnia ex se quidem divinis oculis grata, fœtore peccati cenfebantur conspersa, ideoque

reijcienda, Quomodo ergo possint dignæ esse preces peccatoris Deo rebellis, & in flagitiis suis permanentis?

Si vis scire quænam preces dignæ sint, & grata Deo, audi S. Ambrosium serm. de SS. Nazario & Celso sic differentem: Beata anima, cuius votum, cuius incensum, compunctionis, cuius supplicationis holocaustum, nulla infidelitate fumidum, nullo carnalis illecebre fetore pollutum, nulla, scilicet carnalium, nulla odii similitudine maculatum, sed fide igneum, conscientia nitidum, sinceritate cordis odoriferum, concordia & charitate perfectum, usque ad Dei vultum per celestium nuntiorum deferretur absque qua. Hæc ille, alludens ad dictum Isaia locum, ubi preces incensum, holocaustum eorum qui sanguine, sive peccato sunt contaminati, repudiatur. Sic Cain sacrificium non placuit Deo; quia iam peccatum conceperat animo, & si eius manus non erant adhuc sanguine plene, ab illo cor non erat vacuum nec animus, nec enim erat recti cordis, qui propter eius repudiatur oratio & oblatio. Respexit Dominus ad Abel, & ad munera eius: Ad Cain autem non respexit; imò ipsum cum munere suo despexit.

Gen. 4.

Psalm. 5.

Prov. 28.

Oratio im-

pro, quare

excetabilis

Resp. 1.

Resp. 2.

Chryf. in

Mais. hom.

1. in opere

imperf.

Hoc certe crebrò repetunt sacræ paginæ, peccatum inanes esse & Deo ingratas orationes, ut homines à peccatis deterreat. Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus, dicebat Psalmista; hoc est, si dilexi in corde meo iniquitatem, & in ea peristere volo, non exaudiet me, imò potius avertet faciem à me. Sic & Sapiens. Qui avertit aures suas ne audiat legem, oratio eius erit execrabilis. Certe cum lex sit divinæ interpret voluntatis, qui eam non audit, id est, qui ei non obedit, vicissim meretur ab eo non audiri, cum ipsum orat. Si enim ipse non vult Deum audire loquentem per legem; quare Deus eum audiet loquentem per orationem? Imò plus dicit Sapiens, cum dicit quod eius oratio erit execrabilis. Quare execrabilis erit execrabilis? Quia sicut unguentum ex se pretiosum, si in stercore & cloaca degat, retro odorificatur, sic & oratio ex se odorifera & Deo grata, si ex corde peccatis putida, & concupiscentiæ fetores exhalante procedat, malè olet coram Deo. Vltimus, si vis scire quare sit execrabilis, attende quod oratio volentis perseverare in peccato, est quædam quasi Dei illusio, ita ut dixerit S. Chrysostomus: Ille orat, qui iam non peccat; quis Mats. hom. autem rogat, & peccat, non iam rogat, quam deludit 1. in opere imperf. Quare deludit? Quia idem est ac si dice- ret, dum in affectu peccati permanet. Volo Deum colere & invocare, yoloque eum irritare & offendere. Similis illis videtur qui Christum adorabant; sed simul consuebant & colaphisabant. Osculabatur Christum Iudas, simul sed prodebat; sic illi per orationem Christum osculari censetur, sed affectus peccati simul perditio est, vel percussio. Quomodo igitur hæc preces dignæ censerij, vel exaudiri possint? Audi & aliam similitudi-

nem sententiæ ex Isaia antea productæ conformem. Si quis filio alicuius interfecit, adhuc eum conasperas manus habens, extendat ipsas Patri irato petens in amicitiam recipi; nonne sanguis filii in manu eius magis ad iram incitabit? Si ergo talis eius petitionem non exaudietur; quo pacto Deus eorum orationes suscipiet; & in ipsum iniurii sunt legis eius prævaricatores, & in filium ipsius crudeles, vulnera & sanguinem renovantes?

Denique audiamus S. Gregorium, Moral. 10. cap. 17. hæc de re differentem, & scripturas ante propolitas repetentem super illud. Iob. 11. Tunc elevare poteris faciem tuam ad Deum sine macula. Vbi sic dicit: Interna facies hominis, mens est, qua cognoscimur ab auctore nostro; ut ab illo diligamur: Quam faciem levare, est ad Deum per orationis studium animum attollere. Sed elevatam faciem macula inquinat; si mentem reatus conscientia accular: quia à spei fiducia protinus frangitur, si in terra precibus, eulæ memoria mordeatur. Diffidit namque se posse accipere quod appetit; quæ reminiscitur nolle adhuc facere quod divinitus audivit. Hinc per Ioannem dicitur: Si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus apud Deum, quod quicquid petierimus, accipiemus. Hinc quoque Salomo ait: Qui avertit faciem suam, ne audiat legem, oratio eius execrabilis. Cor quippe nostrum in petitione nos reprehendit, cum resistere se præceptis eius meminit. Et oratio sit execrabilis, cum à censura avertitur legis: quia dignum est ut ab eius beneficiis sit extraneus, cuius iussionibus non vult esse subiectus. Vt ergo ad orationem sine macula facies levetur, ante orationem debet sollicitè conspici, quicquid in oratione potest reprobari. Hæc ille ad nostrum propositum.

Cum ergo preces peccatoris, adhuc Deo rebellis, potius reprobatione apud Deum dignæ sint, quam exauditione: non mirum si inaniter pollutent à penis, vel presentibus, vel futuris erui. Opponunt enim nubem; ne transeat oratio: divini Solis benignos radios caliginosa nebula peccatorum suorum sibi abscondunt. Et sicut ex nubibus fulgura tandem & contrita, grandines ac procellæ generantur: ita & ex eorum peccatis supplicia & mala erumpunt in caput & perditionem ipsorum. Tunc ad impleretur illud Proverb. 1. Ego in interitu vestro ridebo, & subsannabo; cum irruerit repentina calamitas, & interitus quasi tempestas ingruerit, quando venerit super vos tribulatio & angustia. Tunc invocabunt me, & non exaudiam. Sicut homo homini offensus, si in gravi miseria opem imploret, & alter eius preces spernat, imò ingratitude & scelerata cum amaritudine exproberet, ridere eum dicitur, & subsannare, quia de eius gaudeo calamitate: ita Deus dicit. In miseria vestra gaudebo, in interitu vestro, & malis, cum presentibus, cum futuris, ridebo, & per confite-

Impio
rans oppo
nit nubem
peccati in
transeat
oratio.
Thren. 4.

1111

Dei ridere,
quid sit.

Ier. 18.

Iustos pro
impii o-
rantes,
quandoque
Deus non
audit.

PARS III.
Preces de-
sideranti-
um à pec-
cato exire
esse accep-
tas Deo.

Psal. 68.

Psal. 65.

tiam scelera vobis exprobrabo, cum quadam irrisi-
one & despectu precum vestrarum: *Ridere Dei est,*
afflictioni humane nolle misereri: quare, ego quoque
in interitu vestro ridebo; hoc est, afflictioni vestra
nulla pietate compatiar, inquit Gregorius, 9. Mor-
cap. 20.
Sic & alibi dicit: *Dorsum & non faciem ostendam*
eis in die perditionis eorum. Hoc est, ego par pari
eis referam. Verterunt ad me dorsum, dum eos
admonerem, & verbo interiori inspirationis, &
verbo exteriori exhortationis ad meliora eos exci-
tans, immò quasi rogans & deprecans. Ipsi spre-
verunt me, & noluerunt audire vocantem & precan-
tem, surdos se exhibuerunt: sic & ego humeros eis
vertam, non faciem, cum angustia eis venerit; sur-
dum me surdis exhibebo, nec audiam eos invocan-
tes, sed despiciam.

Quinimò, nec iustos quandoque vult audire
Deus pro talibus peccatoribus precantes, ut ab
angustis præsentibus futurisque poenis eripian-
tur, quia impleta flagitorum mensura decrevit
eos punire & repobare. Hinc Samueji dicit: *Vs-*
quequo tu luges Saul, cum ego projecerim eum? Sic
Hieremias: *Tu autem noli orare pro populo isto, nec*
obsequas mihi. Et rursus Ezechiel: *Si steterint in me-*
dio eorum Noë, Daniel, & Iob, non liberabunt. Non
tamen oratio illa iustis est inutilis, quia ad ipsos
precantes revertitur fructus: *Oratio mea in sinu meo*
convertetur.

Reces peccatoris de peccato egredi deside-
rantis, & coram Deo cum compunctione se-
se humiliantis, grata sunt & exaudiuntur ab eo.
Nempe promisit ipse revertentes ad se recipere,
& eorum vota exaudire. Non tamen de condi-
gno merentur hæc preces, gratiam sanctifica-
tem præcedentes, sed de congruo: quia conven-
iens & benignitati & misericordie divinæ eas
non repellere, sed exaudire, suntque dispositio-
nes ad gratiam. Propterea in persona peccatoris
dicit Psalmista: *Exaudi me, Domine, quoniam*
benigna est misericordia tua, secundum multitudi-
nem miserationum tuarum respice in me. Quod
idem est cum eo quod hic dicitur: *Preces meæ*
non sunt dignæ, sed tu bonus fac benigne. Sic rursus
gratias agit de hæc misericordia, benignitate, qua
peccatores sese humiliantes & agnoscentes au-
dire dignatur, & audire in orationibus, quæ iugi-
ter eius attrahunt misericordiam: *Benedictus Deus,*
qui non amovit orationem meam & misericordiam
suam à me. Quali dicar: Quandoquid perstitit oratio:
non desitit tua miseratio, ideo benedico te. Dum
oratio à corde verè humiliato ascendit sursum, mi-
seratio à corde Deo benigno descendit deorsum:
iustificet & reconciliet peccatorem, ac è malis,
tam præsentibus, quam futuris eripiat poeniten-
tem. Hæc est enim ejus, ut diximus, promissio in sa-
cens eloquiis sæpius repetita, & peccatoribus infi-
nuata.

Sic Ninivitarum, etiamsi graves peccatores essent,
& suæ subversionis prædictionem à Propheta Iona
accepissent: tamen clamaverunt ad Dominum,
& sincero corde sese humiliantes oraverunt; sicque
per orationem atraxerunt Dei misericordiam.
Quapropter his verbis peccatorem, quemlibet alio-
quitur S. Augustinus lib. quinquaginta homilia-
rum homil. quinquagesima. *Cur de profundis non*
clamas ad eum qui potest audire vocem tuam? De tali
profundo Ninivite clamaverunt; & propitium in-
venerunt: faciliusque est evacuata comminatio Pro-
phete, quam humiliatio poenitentia.

Sic & Rex Manasses, licet peccator abominabi-
lis, orationem fundit, benignitati huic divinæ ac
ejus promissioni lonixus, nec repellitur. Audi eum.
Domine Deus insustentabilis est ira comminationis
tuæ super peccatores: immensa verò & investigabi-
lis misericordia promissionis tuæ; quoniam Tu es Do-
minus altissimus, benignus, longanimis, multum mi-
sericors, & poenitentem super malitias hominum. Tu Oratio Ma-
nasse. *Domine secundum multitudinem bonitatis tuæ pro-*
misisti poenitentiam & remissionem his qui peccaver-
unt tibi. Tu Domine Deus iustorum, non posuisti poe-
nitentiam iustis, qui non peccaverunt tibi: sed posu-
isti poenitentiam propter me peccatorem, quia pec-
caavi super numerum arenæ maris, multiplicatae sunt
iniquitates meæ, & non sum dignus intueri altius ad-
nem cæli. Incurvatus sum multo vinculo ferreo, ut
non possim attollere caput, & non est mihi respiratio,
quia excitasti iracundiam tuam, & malum coram te
feci. Et nunc scito genus cordis mei, precans à te bo-
nitatem: Peccavi Domine, peccavi. Rogo remitte mi-
hi Domine, remitte mihi, & ne simul perdas me cum
iniquitatibus meis, neque in eternum iratus reserves
malum mihi, neque damnes me in infima terre loca.
Quia tu es Deus, Deus inquam poenitentiam, & in me
ostendes omnem bonitatem tuam, quia indignum sal-
vabis me secundum magnam misericordiam tuam,
& laudabo te semper omnibus diebus vite meæ, quon-
iam te laudat omnis virtus cælorum, & tibi est glo-
ria in secula sæculorum. Hæc Manasses.

Dum sic orat magnus ille peccator, quid aliud
toto orationis suæ decursu tibi videtur infona-
te, quam illud quod hic canimus: *Preces meæ non*
sunt dignæ, sed tu bonus fac benigne, ne perenni cre-
merigne. Considera singulas orationis ejus par-
tes, & huic orationi omnino correspondere vi-
debis. Sic peccatoris oratio poenitentia & humili-
tati coniuncta, peccatorum mediatrix est fidelissima,
nafragorum est tabula, refugium miserorum;
auxilium perditorum, patrocinium reorum: quia
thronum gratiæ & misericordie audacter con-
scendit, eos scetum duceus, ut eis gratiam imploret
& impetret. Hæc Davidem, quasi manu duceus,
Deo reconciliat, Petrum restituit, Paulum illumina-
nat, Publicanum iustificat: Mariam de prostibulo
levat in æthera, & jungit Christo, Lâtronem affli-
xum patibulo, adhuc verentem sanguine, inferit
Paradiso.

Exemplum
in Ninivi-
ti.

In Rege
Manasse.

Quomodo
Deus
peccatores
non audi-
re dicatur
Resp. 5.
Tbo. 22. q.
78. art. 2.

Sed dices : Apud Evangelistam Ioannem dicitur : *Seminus quia Deus peccatores non audit* : igitur illorum oratio Deo non potest esse accepta. Audi responsum à Thoma : Oratio in impetrando non innititur merito, sed divinæ misericordiæ, quæ etiam ad malos se extendit ; & ideo etiam quandoque peccatorum à Deo oratio exauditur. Vade S. August. tract. 55. in Ioan. dicit, quod illud verbum cæcus locutus est, quasi adhuc inunctus id est, nondum perfecte illuminatus : nam peccatores exaudit Deus. Quod autem dicitur, quod oratio non audientis legem est execrabilis, intelligendum est, quantum est ex merito peccatoris : sed interdum impetrat ex misericordia Dei, vel propter salutem eius qui orat, sicut auditus est Publicanus, vel etiam propter salutem aliorum & gloriam Dei. Hæc S. Thom.

Multi Deum invocant sed non perfecte corde.

Simile.

Multi interim inter peccatores inveniuntur Deum orare, ut à peccatis & poenis eruantur, sed non perfecte corde, quia nec suæ cooperantur conversioni, nec manum Dei apprehendere conantur eos erueret cupientem. Cui assimilabimus homines generationis huius cæcipientis, & divina gratia se indignam reddentis ? Similes videntur hominidæ collum usque de fixo in limo, qui videns prætereuntem hominem in clamar : *Miserere mei, & extrahere me de luto, & periculo.* Cum vero alter manum extendit, tantum abest ut hic suam etiam manum extendendo porrigat, quin potius sub luto demergat. Quid ergo ei dicere potest is qui auxiliari desiderat, nisi asperere illud : *Cur petis ut eruaris, cum in tuo periculo persistere velis ?* Quia ergo interitum tuum diligis, posside quod elegisti.

Eccli. 30.

Aug. ser. 122. de pomp.

Similiter hi Deum sæpe deprecantur, ut à vitis & poenis eruantur : & tamen vitia sua ita amplectuntur, ut ab eis nullo modo divelli possint ; cumque suam Deum manum porrigit, ipsi suam videntur retrahere. Hoc nimirum est imperium prævæ consuetudinis, cui potius obediunt quam divinæ voluntati & gratiæ. His ergo dicimus cum Sapiente : *Miserere anime tue placens Deo.* Tunc quoque miserabitur tui Deus, sic & tu miseraris tui, animæque tuæ. Hanc Sapientis sententiam interpretans Sanct. Augustin. sic nos exhortatur : *Monet & rogat Deus, ut à peccatis misereri nos revocemus, audiamus illum dum rogat, ne postea non audiat ipse cum iudicat. Quid respondes ad hæc Deo, o homo ? Deus te rogat ut tui miseraris, & non vis : causam tuam apud te agit, & à te non potest impetrare, quomodo te audiet in die iudicii supplicansem ?* Hæc ille.

Conclusio. Psal. 37.

Psal. 5.

Concludamus igitur & rursus repetamus : *Preces meæ non sunt dignæ, sed tu bonus fac benigne, ne perenni cremer igne.* Tu es Deus salutis meæ, intrer oratio in conspectu tuo, inclina aurem tuam ad precem meam. Quia repleta est malis anima mea, & vita mea inferno appropinqua vit. Anima meæ turbata est valde, sed tu Domine usquequæ ?

Convertere & eripe animam meam, saluum me fac propter misericordiam tuam. Quoniam in inferno quis confitebitur tibi ? Et licet preces meæ non sint dignæ, exaudi illas propter te, non propter merita mea ; & da invenire gratiam ante faciem tuam, ne frustra invocatum sit nomen tuum super me, sed fac ut hic & in æternum te valeam laudare. Non enim mortui, qui sunt in inferno, laudabunt te : sed anima quæ tristis est super magnitudine mali, & incedit curvata & infirma, & oculi deficientes & anima esuriens dat tibi iustitiam & gloriam Domino, agnosceus quod tu solus possis & velis succurrere.

Inter oves locum prestas, Et ab hædibus me sequeris, Statuens in parte dextra.

Pernotum est, in hoc versu alludi ad illud : *Cum venerit filius hominis in Majestate sua, & tunc sedebit super sedem Maiestatis sue, & congregabuntur ante eum omnes gentes ; & separabit eos ab invicem, sicut Pastor segregat oves ab hædibus : & statuet oves quidem à dextris suis, hædos autem à sinistris.* Pro pleniori autem elucidatione, advertendum est, nomen ovium quandoque in Scriptura generaliter accipitur, ita ut etiam malos & reprobos comprehendat, quandoque specialiter significare electos & bonos.

Sic de malis dicitur : *Omnes nos quasi oves erravimus, unusquisque in viam suam.* Nempe pravi homines, quasi oves non habentes Pastorem, vel eum haud sequentes, ambulat secundum desideria cordis sui ; sequuntur vim suam, sed erroniam, per concupiscentias carnis & sæculi voluptates, sequuntur viam piosam avaritiæ, montosam & confragosam superbiæ, lutosam luxuriæ & gula, tenebrosam vindictæ & impatientiæ, tandemque expositi luporum rabiei, & precipitibus variis, ab eis disceptantur, qui circui querens quem devoret, & in cavernam gehennæ transportantur.

De his quoque dicitur Psalmista : *Sicut oves in inferno positi sunt, mors depascet eos.* Præc. dicantem ibidem : *Hæc via illorum scandalum ipsi possent in ore suo complacere.* Quali dicitur : *Hæc via quam erronem quisque sequitur, indulgens proprio amori, propriæque passioni, sive hæc ratio vivendi, quam tenent peccatores errabundi, ipsi offendiculum est & causa ruinæ, & tamen sibi in hoc modo agendi complacent, & ore suo gloriantur, quasi bene agerent.* Verum post mortem in inferno quasi oves positi reperiantur, Quali sicut ovis ignoranter ducitur ad mortem, sic isti ignorantes vitam futuram, ad interitum ruunt, ad infernumque ducuntur quasi ad macellum. Imo ipsi sicut oves stolidæ & brutæ, gregatim & magno numero circulant ad locum inferorum, ubi erunt pabulum morti & gehennæ in æternum. Atque in hoc sæculo sicut oves impiantur, intransiunt, & dilatantur lasciviant, ut sint tandem esca demonis & ignis. Audi